

Олександр ЛИСАК,
інженер маякової служби
ФДУ "Керченський район Держгідрографії"

Досвід випробної експлуатації обладнання системи автоматизованого моніторингу ЗНО

Фахівці нашої філії обслуговують ЗНО на Кримському узбережжі від Алушти до Керченської протоки, в українських водах Керченської протоки, включаючи канал Єні-Кале та на всьому українському узбережжі Азовського моря до кордону з Російською Федерацією (Крива Коса). Протяжність берегової лінії становить 960 км.

У нашому районі розташовано 23 маяки (16 працюють в автоматичному режимі, 7 обслуговуються співробітниками філії), 8 світних навігаційних знаків, 5 світних створних знаків та ін.

Через значну віддаленість від основної бази так званих далеких маяків та інших ЗНО завжди виникали труднощі при необхідності оперативного реагування на порушення та збої в роботі цих технічних засобів. Отже, введення у грудні минулого року у випробну експлуатацію обладнання системи автоматичного моніторингу ЗНО (САМ ЗНО) стало для нас приємною і довгоочікуваною подією.

Спочатку таке обладнання було встановлено на Іллінському і Бердянському Нижньому маяках, на Феодосійському Передньому та Задньому створних знаках, а також на трьох ПЗЗ (буї №19, 37, 41 на КЕК). У зв'язку з цим було створено 2 регіональні диспетчерські центри САМ ЗНО (безпосередньо у відділі маякової служби та у диспетчерській групі), що забезпечило цілодобове спостереження за роботою названих об'єктів, станом сигналу та за роботою програмного забезпечення, яке здійснюється з 5 грудня 2006 року. Усі відхилення будь-якого з параметрів від норми у процесі роботи фіксуються у відповідному журналі. Спостереження ведеться за рапортами моніторингу.

Цілком зрозуміло, що півроку є досить малим терміном, щоб виявити всі можливості та недоліки у роботі цієї системи, але перше враження обнадійливе – система з'явилася своєчасно, доволі проста в експлуатації, забезпечує передачу і накопичення необхідних параметрів функціонування ЗНО у регіональному центрі САМ. Крім цього, завдяки цій системі було оперативно усунуто 4 несправності у роботі засобів навігаційного обладнання. Так, наприкінці квітня поточного року з Феодосійського

Заднього створного знака надійшов сигнал – "Немає зв'язку з об'єктом". Група ЗНО, виїхавши на цей об'єкт, з'ясувала причину несправності: вийшов з ладу зарядний пристрій світного обладнання знака.

Подібний випадок стався і на початку цього року. Одного січневого дня о 19 год. 50 хв. надійшов сигнал з буя №19: "Зіткнення". Надіславши запит до Центру регулювання рухом суден, ми з'ясували, що зіткнення з буєм №19 мало місце і сталося воно з вини судна. Завдяки вжитим нами терміновим заходам збитки судном було відшкодовано.

Сигнали "Немає зв'язку з об'єктом" надходили також з Бердянського Нижнього та з Іллінського маяків. Як з'ясувалося, в обох випадках виходили з ладу блоки живлення. Після відповідного їх ремонту спеціалістами філії система автоматичного моніторингу продовжувала працювати у штатному режимі.

Та є, на жаль, у новій системі і недоліки. Наприклад, були випадки, коли буї несподівано починали "мандрувати", іноді досить швидко і на значну відстань (до 500 м) від штатного місцеположення. Та за декілька хвилин через оператора з'ясувалося, що буй знаходиться на штатному місці. Детально проаналізувавши ситуацію, ми дійшли висновку, що для надійної роботи системи моніторингу на буях необхідно знизити поріг нижнього рівня напруги.

І наостанок декілька слів щодо програмного забезпечення. Інтерфейс програми легко сприймається, простий в обслуговуванні. Значних порушень у його роботі не виявлено, хоч були випадки зникнення закладок "Alarm" та "Рапорт моніторингу" на комп'ютері диспетчерської групи, а також самовільного перезапускання сервера.

Підсумовуючи сказане, хочу зазначити, що САМ ЗНО є необхідною, введення її на всіх об'єктах дозволить своєчасно отримувати інформацію про стан засобів навігаційного обладнання, оперативно усувати всі несправності та забезпечувати на високому рівні безпеку мореплавства у водах України.